

היום נלמד בעזרת ה':

ביצה דף לג

למדנו במשנה לעיל - אין סומכים את הקדרה בבקעת (= בחתיכת עץ), וכן בדלת:

אין הכוונה שלא סומכים את הקדרה בדלת, שהרי אף אחד לא עושה כך משום שהקדרה תישבר, אלא הכוונה שלא סומכים את הדלת בבקעת.

למדנו במשנה לעיל - אין מנהיגים את הבהמה במקל ברשות הרבים ביו"ט, ור"א בר' שמעון מתיר:

הגמרא מבינה כעת שלת"ק טעם האיסור הוא משום שהמקל מוקצה, ור"א בר' שמעון מתיר משום שהוא סובר כאביו שאין מוקצה.

דחייא: הם לא נחלקו באיסור מוקצה, אלא שת"ק סבר שהמנהיג בהמה במקל נראה כמוליכה למכור בשוק, ור"א בר' שמעון לא חשש לזה.

חיזרא: רב נחמן ורב ששת נחלקו, האם מותר לטלטל ביו"ט ענף עץ חד כקוק, שאפשר להשתמש בו כשיפוד ולצלות בו בשר, רב נחמן אוסר לפי שלא עשאו לכלי מבעוד יום והוא מוקצה.

ברטיבא (= בענף לח) כולם מודים שהוא מוקצה, לפי שאינו ראוי אפילו להסקה. ומחלוקתם ביבשתא (= ענף עץ יבש הראוי להסקה).

דרש רבא: אשה לא תיכנס לדיר (= דיר עצים שמונחים בו עצים להסקה) ליטול מהם חתיכת עץ לעשות ממנו אוד (= שיפוד), משום שהם מיועדים להסקה בלבד, והם 'מוקצה' לשימוש אחר. ואוד שנשבר ביו"ט אסור להסיקו ביו"ט, לפי שאסור להסיק בשברי כלים שנשברו ביו"ט, שהם אסורים בטלטול משום 'נולד' (= שבערב יו"ט הם לא היו מיועדים להסקה).

והא אמר רבא לשמעיה וכו': רב אמר לשמש שלו שיצלה עבורו אווז ביו"ט, וישליך את בני מעיו לחתול. ולכאורה המעיים הם מוקצה (לשיטת ר' יהודה שרב סובר כמותו),

(המשך בדף הבא ↓)

שהרי אתמול הם היו מיועדים לאכילת אדם ולא לחתול, ורב יהודה סובר שדבר שהיה מוכן אתמול לאדם ולא לחיה הרי שהוא אינו מוכן ביו"ט לחיה, וא"כ איך רב אמר לזרוקם לחתול? אלא כיון שאם היא ישאיר את הבני מעיים למחר הם יסריחו, הרי שכבר מאתמול היתה דעתו עליהם להשליכם לחתול, ואינם מוקצה.

משנה: לדעת רבי אליעזר - מותר ביו"ט ליטול קיסם ממה שלפניו בבית כדי לחצוץ בו את שיניו, ומותר לגבב קסמים דקים וקשים מהחצר ולהדליק בהם. **באמת לדעתו מותר ליטול קיסם אפילו מהחצר כדי לחצוץ בו את שיניו, אלא שר"א בא להשמיע לנו שהוא מתיר לטלטל עצים אף שלא לצורך הסקה.**

לדעת חכמים - מותר לגבב רק ממה שלפניו בבית אבל לא מהחצר, שלפי שהם דקים ויש טרחה לאסוף אותם הרי שמאתמול הם לא היו מיועדים לכך. וההיתר הוא רק כדי להדליק בהם אבל לא כדי לחצוץ בו את שיניו. **לסיכום:** חכמים נחלקו על ר"א בשני דברים, 1. מותר לגבב רק ממה שלפניו, אבל מהחצר אסור. 2. אף ממה שלפניו מותר לגבב רק לצורך הסקה, ולא לצורך אחר.

אין מוציאים את האור (= אש) מן המים וכו': לפי שהוא מוליד אש חדשה ביו"ט. **נמרא:** אמר רב יהודה: מאכל בהמה כגון קש ועלי קנים, אין בהם משום תיקון כלי, ומותר לקטום ולתקן קש בשבת כדי לחצוץ בו את שיניו.

קושיא: למדנו בברייתא - 'מטלטלים עצי בשמים... לחצוץ בו שיניו לא יקטמנו, ואם קטמו חייב חטאת!'

רב יהודה מתרץ: אפילו אם בברייתא היה כתוב שהעושה כן 'פטור אבל אסור' היה קשה עלי, וכל שכן שכתוב 'חייב חטאת', אבל באמת אין זו קושיא, לפי שהברייתא עוסקת בעצי בשמים קשים שאינם ראויים למאכל בהמה.

מתקיף לה רב אחא: מדוע אסור לקטום עצי בשמים קשים כדי להריח בהם? והרי למדנו במשנה במס' שבת שמותר לשבור בשבת חבית סתומה כדי לאכול את הגרוגרות שבתוכה, ובתנאי שלא יתכוון ליפות את השבירה שתהיה לה לפתח נאה ולעשות את החבית לכלי. הרי שלא גזרו חכמים כשהוא לא מתכוון לעשותה כלי שמא יתכוון לעשותה כלי, וא"כ מדוע אסרו לקטום עצי בשמים קשים כדי להריח בהם כשאינו מתכוון לעשותם כלי?

ועוד: שהרי רב יהודה היה תולש ענפים מעץ גדול של עצי בשמים (= העץ היה תולש מהקרקע) ונתן לנו מקלות גדולים, למרות שהם היו ראויים לעשות מהם בית יד לקרדום, והוא היה שוברם כדי להריח!

תירוץ: הברייתא שאסרה לקטום עצי בשמים קשים להריח, היא כשיטת רבי אליעזר הסובר שאסור מדאורייתא לקטום עץ קשה לחצוץ בו את שיניו, ולכן הוא גזר לאסור בקוטם כדי להריח. ורב יהודה שהיה תולש ענפים מעץ גדול של עצי בשמים, סובר כרבנן הסוברים שאין איסור דאורייתא לקטום.

דתניא ר"א אומר וכו': הגמרא מבארת את התירוץ - בברייתא הזו מבואר שלדעת ר"א אם הוא קטם את הקיסם לכלי (= כגון לחצוץ בו שיניו או לפתוח בו את הדלת) חייב חטאת, ולכן כשהוא קוטם להריח פטור אבל אסור, גזירה שמא יקטום לכלי. וכך **סוברת הברייתא שאסרה לקטום עצי בשמים קשים להריח**. ורבנן החולקים על ר"א סוברים שהקוטם לכלי אסור משום מדרבנן 'שבות', לפי שקטימה ביד אינה תיקון גמור, והעושה כן פטור אבל אסור, ולכן מותר לכתחילה לקטום להריח. וכך **סובר רב יהודה שהיה תולש ענפים מעץ גדול של עצי בשמים**.

קושיא: וכי ר"א לא סובר את המשנה במס' שבת שמותר לשבור בשבת חבית סתומה כדי לאכול את הגרוגרות שבתוכה? כלומר שמהמשנה מוכח שלא גזרו חכמים כשהוא לא מתכוון לעשותה כלי שמא יתכוון לעשותה כלי, וא"כ מדוע ר"א אוסר לקטום עצי בשמים קשים כדי להריח בהם כשאינו מתכוון לעשותם כלי?

תירוץ: המשנה בשבת עוסקת ב'מוסתקי', כלומר בחבית שבורה שהדביקו את שבריה בשרף של עץ, וכיון שהיא חבית רעועה אין חשש שהוא יתכוון לעשותה כלי, ולכן לא גזרו כשאינו מתכוון.

צבורין צבורין: ערימות ערימות, והטעם שאסור לפי שנראה כאילו אוספם לצורך מחר, ואסור להכין מיו"ט ליום חול. ורבי שמעון מתיר, לפי שקדירתו שעומדת שם מוכיחה שמלקט את העצים לצורך בישול היום.

ואין מלבנין את הרעפים: הטעם שאסור לפי **שצריך לבודקם** האם יכולים לקבל את הליבון או לא, ולכן אסור ללבנן ביו"ט, שמא ישברו מחמת החום ונמצא שטרח ביו"ט שלא לצורך.

ויש אומרים מפני **שצריך לחסמן**, כלומר להקשותם, שבהיסק הראשון הם מתחזקים ומתקשים, ואסור לעשות כן ביו"ט כיון שבהיסק זה הם נעשים 'כלי'.